ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 9.9.2024
COM(2024) 395 final

# ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα, κατά τη διάρκεια του 2023**

{SWD(2024) 214 final}

# Πίνακας περιεχομένων

**1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ** ..... 2

**2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ** ..... 2

**3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ** ..... 3

**4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ** ..... 4

**4.1 Ολοκληρωθέντα έργα πριν από το 2023** ..... 4

**4.2 Έργα σε εξέλιξη** ..... 5

**4.2.1 Διευρωπαϊκά έργα** ..... 5

**4.2.2 Εθνικά έργα** ..... 9

**4.3 Κίνδυνοι καθυστερήσεων στην υλοποίηση των ΤΠ του ΕΤΚ** ..... 12

**4.4 Μέτρα μετριασμού** ..... 14

**4.5 Τρέχουσα κατάσταση των χωρών της διεύρυνσης** ..... 17

**5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ** ..... 17

## 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση είναι η **πέμπτη ετήσια έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εγκατάσταση των εκκρεμούντων ηλεκτρονικών συστημάτων, δυνάμει του άρθρου 278α** του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (στο εξής: ΕΤΚ)[1] σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του ΕΤΚ[2]. Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει ανάλυση της συνεχιζόμενης προόδου όσον αφορά την ανάπτυξη ηλεκτρονικών συστημάτων, καθώς και περιγραφή των εξελίξεων προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον από την έναρξη ισχύος του ΕΤΚ. Για τον σκοπό αυτό, βασίζεται στο πρόγραμμα εργασιών του ΕΤΚ[3] (στο εξής: ΠΕ του ΕΤΚ), το οποίο εκπονήθηκε το 2019 και θεωρείται σημείο αναφοράς για την καταγραφή της προόδου.

Ο ΕΤΚ άρχισε να ισχύει την 1η Μαΐου 2016 και, κατόπιν της τροποποίησής του το 2019[4], ορίζει ως καταληκτικές ημερομηνίες το 2020, το 2022 και το 2025 για τη σταδιακή ολοκλήρωση των έργων μετάβασης στα συστήματα ΤΠ και υλοποίησης. Τα υπάρχοντα ηλεκτρονικά συστήματα και τα συστήματα σε έντυπη μορφή μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούνται για τη διεκπεραίωση των τελωνειακών διατυπώσεων (τα λεγόμενα «μεταβατικά μέτρα») μέχρι να τεθούν σε λειτουργία τα νέα ή αναβαθμισμένα ηλεκτρονικά συστήματα που προβλέπονται βάσει του ΕΤΚ. Το εν λόγω νομικό μέσο χρησιμοποιείται για τον συντονισμό και τη στήριξη της σταδιακής και πολύπλοκης τρισδιάστατης διαδικασίας μετάβασης προς ένα πλήρως ψηφιακό τελωνειακό περιβάλλον, λαμβάνοντας υπόψη τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των συστημάτων.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, κατά τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, το ΠΕ του ΕΤΚ του 2019 αναθεωρήθηκε, μεταξύ άλλων με βάση τα στοιχεία σχετικά με την πρόοδο που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κατάρτισης της έκθεσης. Το νέο ΠΕ του ΕΤΚ είναι το μέσο για την καθοδήγηση των κρατών μελών προς την κοινή και εφικτή υλοποίηση των έργων που εκκρεμούν, παρέχοντας μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά την τήρηση των τελικών προθεσμιών, διατηρώντας ωστόσο την αναγκαία πίεση για την πλήρη εφαρμογή του ΠΕ του ΕΤΚ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Για τον λόγο αυτό, η έκθεση περιλαμβάνει μελλοντοστρεφή προσέγγιση όσον αφορά την ετοιμότητα έναντι των ημερομηνιών που ορίζονται στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ[5], το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 15 Δεκεμβρίου 2023.

## 2. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Τα έργα που περιλαμβάνονται στο ΠΕ του ΕΤΚ χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες συστημάτων:

i) **κεντρικά διευρωπαϊκά συστήματα** τα οποία θα αναπτυχθούν ή θα αναβαθμιστούν από την Επιτροπή (για τα οποία συχνά απαιτούνται επίσης εργασίες ανάπτυξης ή αναβάθμισης των εθνικών συστημάτων από τα κράτη μέλη)·

ii) **αποκεντρωμένα διευρωπαϊκά συστήματα** τα οποία πρέπει μεν να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν από την Επιτροπή, αλλά διαθέτουν σημαντική εθνική συνιστώσα η οποία πρέπει να υλοποιηθεί από τα κράτη μέλη·

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1).

[2] Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434·
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339·
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382·
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029.

[3] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/2151 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2019, για την εκπόνηση του προγράμματος εργασιών σχετικά με την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπεται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L 325 της 16.12.2019, σ. 168), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A32019D2151.

[4] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/632 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 για την παράταση της μεταβατικής χρήσης μέσων άλλων από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων που προβλέπονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 54).

[5] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/2879 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2023, για την εκπόνηση του προγράμματος εργασιών σχετικά με την ανάπτυξη και εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται στον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα (ΕΕ L, 2023/2879, 22.12.2023, σ. 1), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879.

iii) **εθνικά συστήματα** τα οποία πρέπει να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν αποκλειστικά από τα κράτη μέλη.

Η παρούσα έκθεση αναλύει την απτή πρόοδο που έχει σημειωθεί για όλα αυτά τα συστήματα, περιγράφοντας το πεδίο εφαρμογής και τον προγραμματισμό κάθε έργου (τμήμα 3). Επίσης, εφιστά την προσοχή σε πιθανές καθυστερήσεις, όπου εντοπίζονται, καθώς και στα προβλεπόμενα μέτρα μετριασμού (τμήμα 4). Η γενική αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης του ΠΕ του ΕΤΚ συνοψίζεται στα συμπεράσματα της παρούσας έκθεσης (τμήμα 5).

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τον προγραμματισμό και την κατάσταση προόδου κάθε έργου περιέχονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής[6], που δημοσιεύεται μαζί με την παρούσα έκθεση. Η έκθεση και το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής καταρτίζονται με βάση τις πληροφορίες που συλλέγονται **από τις ακόλουθες πηγές:**

**1) εθνικά σχέδια** που υποχρεούνται να υποβάλλουν τα κράτη μέλη δύο φορές ετησίως (Ιανουάριο και Ιούνιο).

**2) έρευνα** που απευθυνόταν στα κράτη μέλη και στις υπηρεσίες της Επιτροπής για την αποτύπωση της προόδου που έχει όντως σημειωθεί σε σχέση με τα σχέδια.

Τα στοιχεία που αντλήθηκαν είναι, αφενός, ποσοτικά υπό τη μορφή καταληκτικών ημερομηνιών και οροσήμων που τηρήθηκαν ή δεν τηρήθηκαν και, αφετέρου, ποιοτικά υπό τη μορφή αναλυτικών περιγραφών σχετικά με την εκτιμώμενη πολυπλοκότητα των έργων, τις προκλήσεις που προέκυψαν, τους αναμενόμενους κινδύνους, τις καθυστερήσεις και τους λόγους των καθυστερήσεων αυτών, καθώς και τα μέτρα μετριασμού που προγραμματίστηκαν και/ή ελήφθησαν.

Κατά τη φετινή διαδικασία, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να παράσχουν επίσης πληροφορίες σχετικά με τα διδάγματα που αντλήθηκαν κατά την ανάπτυξη των έργων και σχετικά με τις πιθανές πρόσθετες ανάγκες στήριξης.

**3) διμερείς συσκέψεις υψηλού επιπέδου** μεταξύ των διευθύνσεων τελωνειακών συστημάτων ΤΠ των κρατών μελών και της Γενικής Διεύθυνσης Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης (ΓΔ TAXUD) της Επιτροπής.

Τα αποτελέσματα της έρευνας παρείχαν στην Επιτροπή σαφή εικόνα της κατάστασης κάθε συστήματος. Ωστόσο, η Επιτροπή έκρινε ότι ήταν σημαντική η απόκτηση επικαιροποιημένων γνώσεων, ώστε να κατανοήσει πλήρως και με ακρίβεια την κατάσταση καθενός από τα έργα του ΕΤΚ από την πλευρά των κρατών μελών, να αντιληφθεί τα ζητήματα που αντιμετώπιζαν και να διατυπώσει ιδέες για τη βελτίωση των προβληματικών καταστάσεων.

**4) αποτελέσματα των διευρωπαϊκών προγραμμάτων συντονισμού και παρακολούθησης**.

Η παρούσα έκθεση περιέχει επίσης ανάλυση που βασίζεται σε λεπτομερέστερες πληροφορίες τις οποίες υπέβαλαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των προγραμμάτων συντονισμού που εφαρμόζονται από το 2020 για τα διευρωπαϊκά συστήματα.

## 3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Ανάλογα με την αρχιτεκτονική του συστήματος που έχει συμφωνηθεί από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή για καθένα από τα συστήματα, ορίζεται **κατανομή των ρόλων** όσον αφορά τις **αρμοδιότητες** για την ανάπτυξη, την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη συντήρηση. Αυτό καθορίζεται στον εκτελεστικό κανονισμό σχετικά με τις τεχνικές ρυθμίσεις των ηλεκτρονικών συστημάτων (στο εξής: IRTA), στον οποίο περιγράφονται οι συνιστώσες από τις οποίες θα πρέπει να αποτελούνται τα εν λόγω συστήματα και ποια είναι η φύση τους —εθνικές (που αναπτύσσονται σε εθνικό επίπεδο) ή κοινές (που αναπτύσσονται σε επίπεδο ΕΕ).

Σύμφωνα με το άρθρο 103 του IRTA, η ανάπτυξη, δοκιμή, εγκατάσταση και διαχείριση των **κοινών συνιστωσών** γίνεται από την Επιτροπή και οι κοινές συνιστώσες είναι δυνατό να υποβάλλονται σε

[6] Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 278α του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα σχετικά με την πρόοδο όσον αφορά την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων που προβλέπονται βάσει του κώδικα [SWD(2024) XX final].

δοκιμές από τα κράτη μέλη. Η ανάπτυξη, δοκιμή, εγκατάσταση και διαχείριση των **εθνικών συνιστωσών** γίνεται από τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη **διαλειτουργικότητα** των εθνικών συνιστωσών με τις κοινές συνιστώσες. Η Επιτροπή σχεδιάζει και συντηρεί τις **κοινές προδιαγραφές για τα αποκεντρωμένα συστήματα** σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη αναπτύσσουν, λειτουργούν και συντηρούν **διεπαφές** για να παρέχουν λειτουργικότητες στα αποκεντρωμένα συστήματα που είναι αναγκαίες για την ανταλλαγή πληροφοριών με οικονομικούς φορείς και άλλα πρόσωπα μέσω εθνικών συνιστωσών και διεπαφών, και με άλλα κράτη μέλη μέσω κοινών συνιστωσών.

Από το 2022, η **μεθοδολογία των έργων** για την ανάπτυξη των συστημάτων βελτιστοποιήθηκε περαιτέρω. Από την πλευρά της Επιτροπής, η προτυποποίηση επιχειρηματικών διαδικασιών, η κατάρτιση μοντέλων δεδομένων και οι τεχνικές προδιαγραφές αναπτύχθηκαν κυρίως παράλληλα και μέσω στενής συνεργασίας ευθύς εξαρχής με εμπειρογνώμονες σε νομικά και επιχειρηματικά θέματα, καθώς και σε θέματα ΤΠ. Αυτή η μέθοδος βέλτιστης πρακτικής ενσωματώθηκε επίσης από τα περισσότερα κράτη μέλη. Επιπλέον, παρατηρείται εξέλιξη προς την κατεύθυνση της υιοθέτησης πιο ευέλικτων μεθοδολογιών για την ανάπτυξη των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ, οι οποίες διευκολύνουν τη σταδιακή βελτίωση της λειτουργικότητας χρήστη μέσω ταχύτερων και πιο διαχειρίσιμων εκδόσεων λογισμικού. Η Επιτροπή προσάρμοσε την προσέγγισή της και την τεκμηρίωση για τα διευρωπαϊκά συστήματα, ώστε να καταστεί δυνατή αυτή η ευελιξία ως στήριξη προς τα κράτη μέλη προς επιτάχυνση της προόδου. Αυτό αντανακλάται επίσης στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ.

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνέχισαν να πραγματοποιούν τακτικές συναντήσεις στο πλαίσιο της Ομάδας Συντονισμού Ηλεκτρονικών Τελωνείων (στο εξής: ECCG) για να καθορίσουν και να συμφωνήσουν τα έγγραφα έργων για κάθε διευρωπαϊκό σύστημα. Η ECCG αποτελεί επίσης το φόρουμ καθοδήγησης και συντονισμού των δραστηριοτήτων μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής. Επιπλέον, η Επιτροπή πραγματοποίησε συστηματικά διαβουλεύσεις με τους οικονομικούς φορείς μέσω της Ομάδας Εμπορικών Επαφών (στο εξής: TCG). Τα κράτη μέλη έχουν την ευθύνη για τη διατήρηση άμεσης επαφής με τους οικείους οικονομικούς φορείς σχετικά με τα εθνικά σχέδια και τα έγγραφα των συναλλασσομένων. Μόλις ένα σύστημα είναι έτοιμο, είναι υψίστης σημασίας η εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης από τα υφιστάμενα στα αναβαθμισμένα συστήματα από την πλευρά των κρατών μελών. Αυτό έχει ζωτική σημασία για την πρόληψη τυχόν επιπτώσεων στις εμπορικές και τελωνειακές πράξεις.

# 4. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΤΚ

Το ΠΕ του ΕΤΚ περιλαμβάνει δεκαεπτά έργα που οδηγούν στην εγκατάσταση των απαιτούμενων ηλεκτρονικών συστημάτων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται δεκατέσσερα διευρωπαϊκά έργα για τα οποία αρμόδια είναι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη, και τρία έργα τα οποία εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών.

## 4.1 Ολοκληρωθέντα έργα πριν από το 2023

Η Επιτροπή αναφέρει την επιτυχή εγκατάσταση των ακόλουθων **εννέα νέων συστημάτων ή αναβαθμίσεων**:

- ΕΤΚ – Σύστημα Εγγεγραμμένων Εξαγωγέων – *REX/ΣΕΕ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017·
- ΕΤΚ – Σύστημα Τελωνειακών Αποφάσεων – *CDS/ΣΤΑ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017·
- ΕΤΚ – Άμεση πρόσβαση των συναλλασσομένων στα ευρωπαϊκά συστήματα πληροφοριών – *UUM&DS/ΟΔΧ&ΨΥ* (Ομοιόμορφη διαχείριση χρηστών και ψηφιακή υπογραφή) (νέο): εγκαταστάθηκε το 2017·
- ΕΤΚ – Σύστημα Καταχώρισης και Ταυτοποίησης Οικονομικών Φορέων 2 – *EORI/ΣΚΤΟΦ 2* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2018·
- ΕΤΚ – Επιτήρηση 3 – *SURV3* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2018·
- ΕΤΚ – Δεσμευτικές Δασμολογικές Πληροφορίες – *ΒΤΙ/ΔΔΠ* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2019·

- ΕΤΚ – Εγκεκριμένοι Οικονομικοί Φορείς – *ΑΕΟ/ΕΟΦ* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2019·
- ΕΤΚ – Φύλλα Πληροφοριών για Ειδικά Καθεστώτα – *INF/ΠΕΚ* (νέο): εγκαταστάθηκε το 2020·
- ΕΤΚ — Σύστημα Ελέγχου Εισαγωγών 2 – Έκδοση 1 — *ICS/ΣΕΕ 2 – Έκδοση 1* (αναβάθμιση): εγκαταστάθηκε το 2021.

## 4.2 Έργα σε εξέλιξη

Στόχος της παρούσας έκθεσης είναι η ανάδειξη των επιτευγμάτων και των προκλήσεων που προέκυψαν κατά την υλοποίηση των υπό εξέλιξη έργων το 2023.

Στο τμήμα 4.2.1 παρέχεται επισκόπηση των **έξι διευρωπαϊκών έργων** που προγραμματίζεται να εγκατασταθούν μεταξύ 2023 και 2025. Τα χρονικά περιθώρια εγκατάστασης τεσσάρων από αυτά τα έργα έληγαν το 2023, όπως ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ του 2019, αλλά, καθώς ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν δυσκολίες, το ΠΕ του ΕΤΚ αναθεωρήθηκε το 2023.

Στο τμήμα 4.2.2 περιγράφεται η υλοποίηση των **τριών εθνικών έργων**, συγκεκριμένα της *γνωστοποίησης άφιξης*, της *γνωστοποίησης προσκόμισης* και της *προσωρινής εναπόθεσης*, των *ειδικών καθεστώτων* και των *εθνικών συστημάτων εισαγωγών*. Τα έργα αυτά είχαν προγραμματιστεί αρχικά να τεθούν σε λειτουργία έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, όπως ορίζεται στον ΕΤΚ. Ωστόσο, λόγω της αδυναμίας τήρησης της προθεσμίας αυτής και όπως επισημάνθηκε προηγουμένως στις ετήσιες εκθέσεις προόδου σχετικά με τον ΕΤΚ, αρκετά κράτη μέλη ζήτησαν παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του ΕΤΚ. Την 1η Φεβρουαρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση παρεκκλίσεων σε ορισμένα κράτη μέλη, παρατείνοντας την προθεσμία έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

### 4.2.1 Διευρωπαϊκά έργα

Τα διευρωπαϊκά έργα ακολουθούν συγκεκριμένη δομή, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει συνδυασμό κεντρικών και εθνικών στοιχείων, καθώς και πολλαπλές φάσεις. Όπως αναφέρεται στο άρθρο 278 παράγραφος 3 του ΕΤΚ, τα εν λόγω έργα πρέπει να ολοκληρωθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025 το αργότερο. Συνοπτική περιγραφή και η πρόοδος κάθε έργου παρουσιάζονται κατωτέρω:

**1)** **ΕΤΚ — Διαχείριση Εγγυήσεων** — (στο εξής: ΔΕ) (νέο): αποσκοπεί στη διασφάλιση της κατανομής και της διαχείρισης, σε πραγματικό χρόνο, διαφόρων ειδών εγγυήσεων σε ολόκληρη την ΕΕ, εστιάζοντας στη βελτίωση της ταχύτητας διεκπεραίωσης, της ιχνηλασιμότητας και της παρακολούθησης των εγγυήσεων μεταξύ των τελωνείων.

**Πρόοδος**: Το 2023 διατέθηκαν ένα έγγραφο καθοδήγησης για τις επιχειρήσεις, μια ενότητα ηλεκτρονικής μάθησης και σεμινάρια κατάρτισης σε θέματα ΤΠ. Χαμηλό επίπεδο κινδύνου συνδεόταν με την έγκαιρη εγκατάσταση της *συνιστώσας ΔΕ 1*, η οποία θα πρέπει να υλοποιηθεί σε κεντρικό επίπεδο έως τις 11 Μαρτίου 2024.

Όσον αφορά τη *ΔΕ — Συνιστώσα 2*, τα κράτη μέλη αναμένεται να καθιερώσουν επιχειρησιακές συνδέσεις με την κεντρική συνιστώσα από τον Μάρτιο του 2024 έως τον Ιούνιο του 2025. Τα κράτη μέλη ανέφεραν κυρίως χαμηλό επίπεδο κινδύνου όσον αφορά την έγκαιρη παράδοση του έργου. Έως το δεύτερο τρίμηνο του 2023, επτά κράτη μέλη ανέφεραν ότι η εγκατάσταση της εθνικής τους συνιστώσας είχε ολοκληρωθεί, ενώ για άλλα κράτη μέλη οι εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη. Δύο κράτη μέλη ανέμεναν καθυστερήσεις στην επίτευξη του ορόσημου.

**2)** **ΕΤΚ — Σύστημα Ελέγχου Εισαγωγών 2** – *ΣΕΕ2* (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην ενίσχυση της ασφάλειας και της προστασίας της αλυσίδας εφοδιασμού με τη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων, της αρχειοθέτησης, της διαθεσιμότητας και της ανταλλαγής αναλυτικών πληροφοριών για το φορτίο.

**Πρόοδος**: Το *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του συστήματος σε όλα τα φορτία (συμπεριλαμβανομένων των ταχυμεταφορών και των ταχυδρομικών αποστολών) που εισέρχονται αεροπορικώς στην ΕΕ.

Το κεντρικό σύστημα *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* εγκαταστάθηκε από την Επιτροπή την 1η Μαρτίου 2023 σύμφωνα με τη νόμιμη προθεσμία.

Όσον αφορά την ετοιμότητα των κρατών μελών για το δικό τους μέρος της υλοποίησης, δώδεκα κράτη μέλη εγκατέστησαν το *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* έως την 1η Μαρτίου 2023. Σε άλλα δώδεκα κράτη μέλη χορηγήθηκαν παρεκκλίσεις, παρατείνοντας την προθεσμία εγκατάστασης έως τις 30 Ιουνίου 2023[7] λόγω υψηλού επιπέδου κινδύνου καθυστερήσεων. Έως το τέλος του 2023, είκοσι έξι κράτη μέλη είχαν θέσει σε λειτουργία την Έκδοση 2. Το κράτος μέλος που υπολείπεται προβλέπεται να συνδεθεί κατά το πρώτο εξάμηνο του 2024.

Οι συναλλασσόμενοι μετέβησαν σταδιακά έως τον Οκτώβριο 2023, ωστόσο, έως το τέλος του έτους, περίπου 40 αερομεταφορείς εξακολουθούσαν να εκκρεμούν. Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για τη συμμόρφωση των οικονομικών φορέων με το ΣΕΕ2. Η Επιτροπή παρακολουθεί τη σταδιακή μετάβαση των οικονομικών φορέων από κοινού με τα κράτη μέλη και τις σχετικές εμπορικές ενώσεις. Η Επιτροπή υπενθύμισε στα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα (συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως της επιβολής κυρώσεων) σε περίπτωση συνεχιζόμενης μη συμμόρφωσης οικονομικών φορέων.

Η ανάπτυξη της *Έκδοσης 3* του *ΣΕΕ2* ξεκίνησε όπως είχε προγραμματιστεί. Τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι το έργο παρουσιάζει χαμηλό επίπεδο κινδύνου και ότι τηρείται ο προγραμματισμός όσον αφορά την πλήρη εγκατάσταση του συστήματος έως την ημερομηνία που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ.

**3) ΕΤΚ — Αποδεικτικό Ενωσιακού Καθεστώτος** — *PoUS/AEK* (νέο): αποσκοπεί στην αποθήκευση, διαχείριση και ανάκτηση όλων των στοιχείων που αποδεικνύουν ότι οι συναλλασσόμενοι διαβιβάζουν το ενωσιακό καθεστώς των εμπορευμάτων τους. Λόγω των εξαρτήσεων από το τελωνειακό δηλωτικό εμπορευμάτων βάσει του ΕΤΚ (CGM) και το ευρωπαϊκό περιβάλλον ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας (EMSWe), το έργο θα ολοκληρωθεί σε δύο διαφορετικές φάσεις για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων και των ασυνεπειών.

**Πρόοδος**: Το *PoUS/AEK — Φάση 1* αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία έως την 1η Μαρτίου 2024, με χαμηλό επίπεδο κινδύνου καθυστέρησης.

Όσον αφορά το *PoUS/AEK — Φάση 2*, οι τεχνικές προδιαγραφές ολοκληρώθηκαν από την Επιτροπή το δεύτερο τρίμηνο του 2023 και οι δραστηριότητες δοκιμών συμμόρφωσης έχουν προγραμματιστεί να ολοκληρωθούν το τρίτο τρίμηνο του 2025. Η Επιτροπή τηρεί τον προγραμματισμό για την έγκαιρη παράδοση του έργου. Ωστόσο, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, λόγω της διαφοράς της ημερομηνίας εγκατάστασης του *PoUS/AEK — Φάση 2* τελωνειακό δηλωτικό εμπορευμάτων (CGM) (2 Ιουνίου 2025) και της ημερομηνίας εγκατάστασης του ευρωπαϊκού περιβάλλοντος ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας (EMSWe) (15 Αυγούστου 2025), επιδιώχθηκε ευθυγράμμιση στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ. Ως εκ τούτου, η εγκατάσταση αναπρογραμματίστηκε στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ για τις 15 Αυγούστου 2025[8]. Εντοπίστηκε μέτριο επίπεδο κινδύνου σχετικά με το έργο ενόψει ζητημάτων προόδου όσον αφορά την υλοποίηση του EMSWe.

**4) ΕΤΚ — Κεντρικός Τελωνισμός για Εισαγωγή** – *( στο εξής: ΚΤΕ)* (νέο): αποσκοπεί να επιτρέψει στους οικονομικούς φορείς την υπαγωγή εμπορευμάτων σε τελωνειακό καθεστώς καταθέτοντας στον τόπο εγκατάστασής τους τελωνειακή διασάφηση για εμπορεύματα που

[7] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/438 της Επιτροπής, της 24ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για την έκδοση 2 του Συστήματος ελέγχου εισαγωγών 2 (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 56).
[8] Η ημερομηνία επικαιροποιήθηκε αναλόγως στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023.

προσκομίζονται σε άλλο κράτος μέλος. Με βάση τα νέα *εθνικά συστήματα εισαγωγών*, ο ΚΤΕ θα αυτοματοποιήσει τον κεντρικό τελωνισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

**Πρόοδος**: Όσον αφορά τον *ΚΤΕ — Φάση 1*, η Επιτροπή σημειώνει πρόοδο σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και με τις υπό εξέλιξη δοκιμές συμμόρφωσης με τα κράτη μέλη. Στο έργο αποδόθηκε μέτριο έως υψηλό επίπεδο κινδύνου λόγω εξαρτήσεων από την ετοιμότητα των κρατών μελών με την αναβάθμιση των εθνικών συστημάτων εισαγωγών (στο εξής: ΕΣΕ), που αποτελεί προϋπόθεση για την εγκατάσταση του ΚΤΕ.

Λόγω των αναφερόμενων καθυστερήσεων στην εγκατάσταση του *ΚΤΕ — Φάση 1* μετά την 1η Δεκεμβρίου 2023, η Επιτροπή εφαρμόζει επί του παρόντος νέα επαναληπτική προσέγγιση, δίνοντας προτεραιότητα στις συνήθεις διασαφήσεις και στην ελευθερία επιλογής του τύπου μηνύματος, παρατείνοντας παράλληλα την προθεσμία για τον *ΚΤΕ — Φάση 1*[9], με τελική εγκατάσταση την 1η Ιουλίου 2024, η οποία αντικατοπτρίζεται στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ.

Για την υλοποίηση του *ΚΤΕ — Φάση 2*, η Επιτροπή οριστικοποίησε τις τεχνικές προδιαγραφές το 2022, πολύ πριν από το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης που είχε προγραμματιστεί για τον Οκτώβριο του 2023 έως τις 2 Ιουνίου 2025.

Όσον αφορά την αξιολόγηση του επιπέδου πληρότητας του πλήρους συστήματος ΚΤΕ, τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι σημειώνεται πρόοδος, με μέτριο επίπεδο κινδύνου που συνδέεται με την έγκαιρη παράδοση του έργου σε σχέση με την προθεσμία του *ΚΤΕ — Φάση 2*.

Ορισμένα κράτη μέλη εξέφρασαν την πρόθεσή τους να εγκαταστήσουν ταυτόχρονα τον *ΚΤΕ — Φάση 1* και τον *ΚΤΕ — Φάση 2*.

**5) ΕΤΚ — Νέο Μηχανογραφημένο Σύστημα Διαμετακόμισης** — *(στο εξής: ΝΜΣΔ)* (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην ευθυγράμμιση του υφιστάμενου ενωσιακού και κοινού συστήματος διαμετακόμισης με τις νέες νομικές διατάξεις του ΕΤΚ όπως, μεταξύ άλλων, τις νέες απαιτήσεις περί δεδομένων του ΕΤΚ και τις διεπαφές με άλλα συστήματα.

**Πρόοδος**: Συνολικά, όσον αφορά το *ΝΜΣΔ — Φάση 5*, έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος. Ωστόσο, στο έργο αποδόθηκε υψηλό επίπεδο κινδύνου, δεδομένου ότι η προθεσμία εγκατάστασης της 1ης Δεκεμβρίου 2023 δεν μπόρεσε να επιτευχθεί από ορισμένα κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, συμφωνήθηκε νέα προσέγγιση η οποία αποτυπώνεται στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ. Αυτό συνεπάγεται ότι το *ΝΜΣΔ — Φάση 5* μπορεί να υλοποιηθεί σε δύο στάδια: οι βασικές λειτουργίες έως την 1η Δεκεμβρίου 2023 με συνέχεια των δραστηριοτήτων ευθυγραμμισμένη με τον ΕΤΚ και οι μη βασικές λειτουργίες έως τις 2 Δεκεμβρίου 2024.

Όπως απεικονίζεται στο διάγραμμα 1, τρία κράτη μέλη άρχισαν τη λειτουργία έως τον Φεβρουάριο του 2023, ενώ ακολούθησαν άλλα τέσσερα κράτη μέλη έως τον Σεπτέμβριο του 2023. Όλα τα κράτη μέλη εκτός από έξι δεσμεύτηκαν να είναι επιχειρησιακές οι βασικές λειτουργίες έως την 1η Δεκεμβρίου 2023 και τα περισσότερα επιβεβαίωσαν ότι τόσο οι βασικές όσο και οι μη βασικές λειτουργίες θα είναι επιχειρησιακές έως την 1η Δεκεμβρίου 2024.

[9]Προσέγγιση που παρουσιάστηκε το 2023 στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΠΕ του ΕΤΚ και του MASP-C. Το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης του *ΚΤΕ — Φάση 1* προβλέπεται να διαρκέσει έως το τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2024, με τελική προθεσμία εγκατάστασης την 1/7/2024.

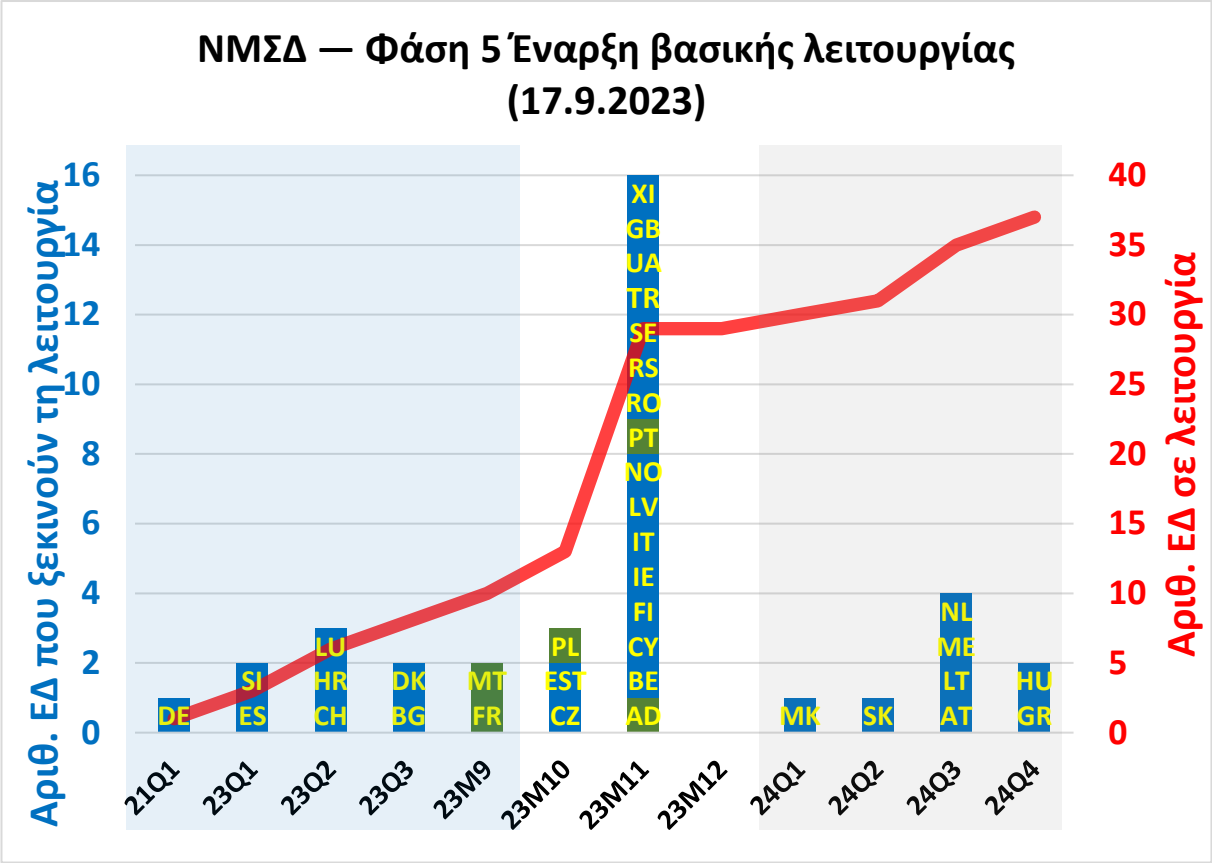


*Διάγραμμα 1 — Έναρξη λειτουργίας του ΝΜΣΔ — Φάση 5 από τις εθνικές διοικήσεις*

Για το *ΝΜΣΔ — Φάση 6*, το χρονοδιάγραμμα συγχρονίζεται με εκείνο του *ΣΕΕ2 — Έκδοση 3*[10] στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ και το νέο χρονικό περιθώριο εγκατάστασης θεσπίζει σαφή τελική προθεσμία για το ΝΜΣΔ — Φάση 5. Οι αλλαγές αυτές αναμένεται να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο καθυστερήσεων και να δώσουν στα κράτη μέλη και στους συναλλασσόμενους τη δυνατότητα να καθορίσουν τη στρατηγική και τις δράσεις τους ώστε να είναι σε πλήρη ετοιμότητα έως τις νέες ημερομηνίες. Ως εκ τούτου, ο κίνδυνος που συνδέεται με το εν λόγω έργο ενόψει της οριστικοποίησής του έως την 1η Σεπτεμβρίου 2025 μειώνεται σε χαμηλό επίπεδο.

**6)** **ΕΤΚ — Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών** – (στο εξής: ΑΣΕ) (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην εφαρμογή των απαιτήσεων του ΕΤΚ σε θέματα εξαγωγών και εξόδου εμπορευμάτων.

**Πρόοδος**: Για το ΑΣΕ, τα κράτη μέλη ανέφεραν σημαντική πρόοδο όσον αφορά την εγκατάσταση των εθνικών τους εφαρμογών εξαγωγών το 2023. Ωστόσο, δεδομένου ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν μπόρεσαν να τηρήσουν την προθεσμία εγκατάστασης της 1ης Δεκεμβρίου 2023, με αποτέλεσμα την κατάρτιση αναθεωρημένου σχεδίου στο ΠΕ του ΕΤΚ, στο έργο αποδίδεται υψηλό επίπεδο κινδύνου. Το ΑΣΕ μπορεί να υλοποιηθεί σε τρία στάδια: στο πρώτο οι βασικές λειτουργίες (1 Δεκεμβρίου 2023), στο δεύτερο η διεπαφή με τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης (Φεβρουάριος 2024) και, τέλος, οι μη βασικές λειτουργίες (2 Δεκεμβρίου 2024).

[10] Όπως προβλέπεται στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ, το *ΝΜΣΔ — Φάση 5* θα έχει εγκατασταθεί πλήρως έως τις 21 Φεβρουαρίου 2025. Η μεταβατική περίοδος από το *ΝΜΣΔ — Φάση 5* στο *ΝΜΣΔ — Φάση 6* προβλέπεται από την 1/3/2025 έως την 1/9/2025, δηλαδή στη διάρκεια της ίδιας περιόδου κατά την οποία το *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* θα μεταβεί στο *ΣΕΕ2 — Έκδοση 3*, ούτως ώστε να καταστεί εφικτός ο συγχρονισμός των δύο συστημάτων.

Οι αλλαγές αυτές αναμένεται να αντιμετωπίσουν τον κίνδυνο καθυστερήσεων και να δώσουν στα κράτη μέλη και στους συναλλασσόμενους τη δυνατότητα να καθορίσουν τη στρατηγική για την τήρηση των νέων προθεσμιών, καθώς η μη τήρηση των προθεσμιών θα συνεπαγόταν μέτριο έως υψηλό επίπεδο κινδύνου για την έγκαιρη παράδοση έως το τέλος του 2024.

Στο διάγραμμα 2 φαίνεται ότι οκτώ κράτη μέλη ξεκίνησαν τις διεθνείς λειτουργίες για το ΑΣΕ έως τον Σεπτέμβριο του 2023. Άλλα οκτώ κράτη μέλη, μαζί με την Επιτροπή, εφαρμόζουν επί του παρόντος τα οικεία σχέδια εγκατάστασης προκειμένου να διασφαλίσουν την έγκαιρη έναρξη λειτουργίας. Τα περισσότερα κράτη μέλη επιβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους να είναι επιχειρησιακές οι βασικές λειτουργίες έως την 1η Δεκεμβρίου 2023, οι δε βασικές και μη βασικές λειτουργίες έως τις 2 Δεκεμβρίου 2024.

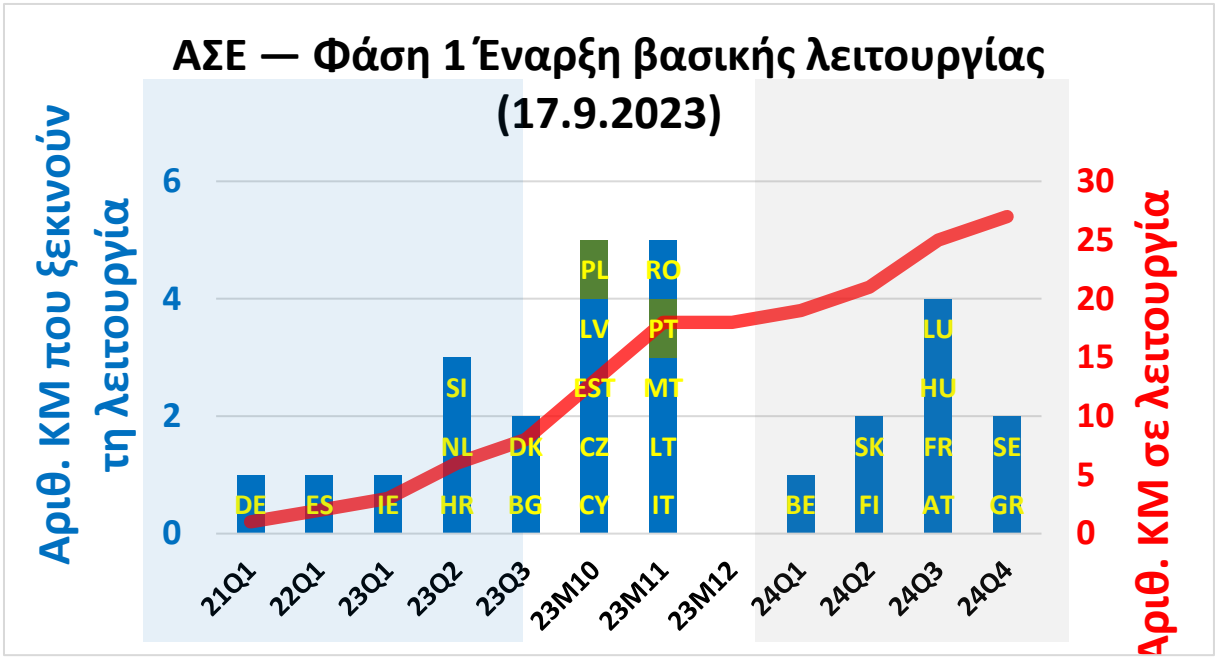


*Διάγραμμα 2 — Έναρξη λειτουργίας του ΑΣΕ από τα κράτη μέλη*

**Συνοψίζοντας** την κατάσταση για τα υπόλοιπα διευρωπαϊκά έργα, η Επιτροπή εξακολουθεί να είναι σε καλό δρόμο για την τήρηση των νόμιμων προθεσμιών που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΤΚ και του ΠΕ του ΕΤΚ. Όσον αφορά την εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών των εν λόγω διευρωπαϊκών συστημάτων από τα κράτη μέλη, εντοπίστηκαν σοβαροί κίνδυνοι καθυστερήσεων, ιδίως όσον αφορά τον *ΚΤΕ — Φάση 1*, το *ΑΣΕ* και το *ΝΜΣΑ — Φάση 5*, αλλά αντιμετωπίστηκαν εν μέρει με το νέο ΠΕ του ΕΤΚ (βλ. τμήμα 4.3).

### 4.2.2 Εθνικά έργα

Τα κράτη μέλη όφειλαν να ολοκληρώσουν την αναβάθμιση των **τριών εξ ολοκλήρου εθνικών έργων**[11] τους έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 278 παράγραφος 2 του ΕΤΚ. Ωστόσο, είκοσι δύο κράτη μέλη δεν μπόρεσαν να τηρήσουν την προθεσμία αυτή και, κατόπιν αιτήματός τους, τους χορηγήθηκε παρέκκλιση, με την οποία η προθεσμία εγκατάστασης παρατάθηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2023[12].

[11] Το χρονοδιάγραμμα αυτό αποκλείει τη συνιστώσα των εξαγωγών του εθνικού συστήματος ειδικών καθεστώτων, για την οποία η δραστηριότητα και ο προγραμματισμός συνδέονται με το Αυτοματοποιημένο Σύστημα Εξαγωγών (ΑΣΕ).

[12] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/235 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές

Η πρόοδος κάθε εθνικού έργου παρουσιάζεται κατωτέρω και απεικονίζεται στο διάγραμμα 3:

1) **ΕΤΚ — Γνωστοποίηση άφιξης, Γνωστοποίηση προσκόμισης και Προσωρινή εναπόθεση** (*στο εξής: ΓΑ, ΓΠ και ΠΕ*) (αναβάθμιση): αποσκοπεί στην αυτοματοποίηση των εθνικών διαδικασιών εισόδου.

   **Πρόοδος**: Σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις προόδου σχετικά με τον ΕΤΚ διαπιστώθηκε ότι η έγκαιρη παράδοση των εθνικών συστημάτων βρίσκεται σε κίνδυνο. Όπως παρουσιάζεται, τα περισσότερα κράτη μέλη ολοκλήρωσαν την υλοποίηση έως το τέλος του 2023. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.1.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

2) **Εθνικά Συστήματα Εισαγωγών** — *(στο εξής: ΕΣΕ)* (αναβάθμιση): αποσκοπούν στην εφαρμογή όλων των απαιτήσεων σχετικά με τις διαδικασίες και τα δεδομένα που αφορούν τις εισαγωγές όπως περιγράφονται στον ΕΤΚ.

   **Πρόοδος**: Αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν κινδύνους όσον αφορά την έγκαιρη παράδοση του έργου από το 2022, με αποτέλεσμα τη χορήγηση παρεκκλίσεων. Έως το τέλος του 2023 τα ΕΣΕ είχαν εγκατασταθεί από δεκαεννέα κράτη μέλη. Ορισμένα κράτη μέλη ζητούν περαιτέρω επικαιροποίηση για την πλήρη ολοκλήρωση του έργου· άλλα δεν είναι έτοιμα να το υλοποιήσουν έως το τέλος του 2023 (προθεσμία παρέκκλισης). Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.2.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

3) **ΕΤΚ — Ειδικά Καθεστώτα** — *(στο εξής: ΕΚ)* (αναβάθμιση): αποσκοπούν στην εναρμόνιση των ειδικών καθεστώτων (δηλαδή, τελωνειακή αποταμίευση, ειδικός προορισμός, προσωρινή εισαγωγή και τελειοποίηση προς επανεξαγωγή και τελειοποίηση προς επανεισαγωγή).

   **Πρόοδος:** Λαμβάνοντας υπόψη τις αλληλεξαρτήσεις με τα *εθνικά συστήματα εισαγωγών*, είκοσι ένα κράτη μέλη ολοκλήρωσαν τα *Ειδικά καθεστώτα εισαγωγών* έως το τέλος του 2023. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.3.2 και 3.4.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

| | ΓΑ | ΓΠ | ΠΕ | ΕΣΕ | Ειδικά καθεστώτα εισαγωγών |
|---|---|---|---|---|---|
| **Προθεσμία του ΠΕ του ΕΤΚ** | 31/12/2022 με παράταση έως τις 31/12/2023[(1)] | | | 31/12/2022 με παράταση έως τις 31/12/2023[(2)] | |
| **AT** | Ά.Α. | 21-6-2023 | Δεν έχει αναφερθεί | Δεν έχει αναφερθεί | 3-2-2025 |
| **BE** | 30-6-2023 | 5-7-2023 | 29-11-2023 | 6-12-2023 | 6-12-2023 |
| **BG** | 1-3-2023 | 23-10-2023 | 23-10-2023 | 23-10-2023 | 23-10-2023 |

τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη γνωστοποίηση της άφιξης θαλασσοπλοούντος πλοίου ή αεροσκάφους (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 220).

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/234 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη γνωστοποίηση προσκόμισης όσον αφορά τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 217).

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/236 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων για τη διασάφηση προσωρινής εναπόθεσης όσον αφορά μη ενωσιακά εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 223).

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2023/237 της Επιτροπής, της 1ης Φεβρουαρίου 2023, σχετικά με τη χορήγηση παρέκκλισης που ζητούν ορισμένα κράτη μέλη προκειμένου να χρησιμοποιούν μέσα ανταλλαγής και αποθήκευσης πληροφοριών εκτός από τις ηλεκτρονικές τεχνικές επεξεργασίας δεδομένων που αφορούν την τελωνειακή διασάφηση για εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Ένωσης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 158, 162, 163, 166, 167, 170 έως 174, 201, 240, 250, 254 και 256 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 32 της 3.2.2023, σ. 226).

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **CY** | 7-11-2023 | 7-11-2023 | 7-11-2023 | 7-11-2023 | 7-11-2023 |
| **CZ** | 1-3-2023 | 1-3-2023 | 31-12-2023 | 1-12-2024 | 1-12-2024 |
| **DE** | 1-3-2023 | 6-3-2021 | 6-3-2021 | 6-3-2021 | 6-3-2021 |
| **DK** | 31-10-2023 | 31-10-2023 | 15-10-2024 | 15-10-2024 | 15-10-2024 |
| **EE** | 1-10-2023 | 1-10-2023 | 1-10-2023 | 1-7-2021 | 1-7-2021 |
| **ES** | Ά.Α. | 1-3-2024 | 1-3-2024 | 30-9-2023 | 30-9-2022 |
| **FI** | 31-3-2023 | 31-3-2021 | 31-12-2022 | 31-12-2019 | 30-12-2022 |
| **FR** | 1-7-2023 | 6-3-2024 | 6-3-2024 | 31-12-2024 | 30-9-2023 |
| **GR** | 31-12-2024 | 31-12-2024 | 31-12-2024 | 31-12-2022 | 31-12-2024 |
| **HR** | 1-7-2023 | 1-3-2023 | 1-12-2022 | 1-1-2023 | 1-1-2023 |
| **HU** | 31-12-2023 | 31-12-2023 | 31-12-2023 | 12-10-2023 | 12-10-2023 |
| **IE** | Ά.Α. | 23-11-2020 | 23-11-2020 | 24-06-2024 | 23-11-2020 |
| **IT** | 13-12-2022 | 13-12-2022 | 13-12-2022 | 1-7-2021 | 1-7-2021 |
| **LT** | 1-3-2023 | 28-2-2023 | 31-10-2023 | 31-12-2023 | 31-12-2023 |
| **LU** | 1-3-2023 | 10-1-2023 | 10-1-2023 | 2-5-2023 | 2-5-2023 |
| **LV** | 24-9-2017 | 24-9-2017 | 24-9-2017 | 3-6-2018 | 3-6-2018 |
| **MT** | 1-6-2024 | 1-6-2024 | 1-6-2024 | 1-2-2025 | 1-2-2025 |
| **NL** | 1-7-2023 | 1-12-2023 | 1-12-2023 | 1-4-2022 | 1-4-2022 |
| **PL** | 1-12-2023 | 31-12-2023 | 31-12-2023 | 31-12-2023 | 1-7-2021 |
| **PT** | 28-10-2024 | 28-10-2024 | 28-10-2024 | 28-10-2024 | 28-10-2024 |
| **RO** | 1-10-2023 | 1-10-2023 | 1-10-2023 | 1-10-2023 | 31-12-2023 |
| **SE** | 1-3-2023 | 27-9-2023 | 1-10-2024 | 15-3-2022 | 20-6-2023 |
| **SI** | 1-3-2023 | 1-3-2023 | 30-11-2023 | 1-1-2022 | 1-1-2022 |
| **SK** | 1-3-2023 | 1-10-2023 | 2-6-2025 | 1-1-2025 | 11-6-2016 |

| ***Υπόμνημα*** | |
|---|---|
| | *Σύμφωνα με το ΠΕ του ΕΤΚ, η περαιτέρω επικαιροποίηση έως την 1η Ιουλίου 2024 και/ή η χορηγηθείσα παρέκκλιση* |
| | *Μετά την προθεσμία που προβλέπεται στο ΠΕ του ΕΤΚ και/ή τη χορηγηθείσα παρέκκλιση* |
| | *Δεν έχει αναφερθεί* |

*(1) Έως τις 31/12/2023 για τα κράτη μέλη στα οποία χορηγήθηκε παρέκκλιση.*
*(2) Έως τις 31/12/2023 για τα κράτη μέλη στα οποία χορηγήθηκε παρέκκλιση ή έως την 1/7/2024, όταν εφαρμόζεται το άρθρο 2 παράγραφος 4α του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής, όπως συμβαίνει για παράδειγμα με τη Βουλγαρία, την Ιρλανδία και την Πολωνία.*

*Διάγραμμα 3 — Προγραμματισμός εγκατάστασης εθνικών συστημάτων εισόδου/εισαγωγών*

**Συνοψίζοντας**, τα κράτη μέλη βρίσκονται σε διαδικασία ολοκλήρωσης της αναβάθμισης των τριών εξ ολοκλήρου εθνικών έργων τους. Παρότι τα περισσότερα κράτη μέλη προβλέπουν την εγκατάσταση των συστημάτων τους έως το τέλος του 2023, σύμφωνα με την προθεσμία της χορηγηθείσας παρέκκλισης, σημαντικός αριθμός κρατών μελών εξακολουθεί να αναφέρει περαιτέρω καθυστερήσεις, κυρίως για την ΠΕ και τα ΕΣΕ, με αποτέλεσμα η εγκατάσταση να εκτείνεται πέραν του 2023 και να επηρεάζει άλλους τομείς.

Οι καθυστερήσεις στην εγκατάσταση των εθνικών συστημάτων εισόδου (Γνωστοποίηση άφιξης, Γνωστοποίηση προσκόμισης και Προσωρινή εναπόθεση) διαταράσσουν τον διατερματικό κύκλο του ΣΕΕ2 και τις υποστηρικτικές διαδικασίες, επηρεάζουν τις αλυσίδες εφοδιασμού και αυξάνουν το κόστος των οικονομικών φορέων για την εξεύρεση προσωρινής λύσης.

Οι καθυστερήσεις στην αναβάθμιση των ΕΣΕ έχουν επίσης αρνητικό αντίκτυπο στους οικονομικούς φορείς, καθώς αναβάλλουν την αξιοποίηση όλων των λειτουργιών κατά την εισαγωγή και των απλουστεύσεων των διατυπώσεων από τις οποίες θα μπορούσαν να επωφεληθούν οι οικονομικοί

φορείς, όπως η εγγραφή στις λογιστικές καταχωρίσεις του διασαφιστή (στο εξής: ΕΛΚΔ). Επιπλέον, αποτελούν σημαντική προϋπόθεση για την εγκατάσταση του ηλεκτρονικού συστήματος που σχετίζεται με τον ΚΤΕ.

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις καθυστερήσεις αποτυπώνονται στο τμήμα 3.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

## 4.3 Κίνδυνοι καθυστερήσεων στην υλοποίηση των ΤΠ του ΕΤΚ

Στην παρούσα έκθεση γίνεται διάκριση μεταξύ της προόδου που έχει σημειωθεί από την πλευρά της Επιτροπής και εκείνης των κρατών μελών. Οι εξελίξεις της **Επιτροπής σημειώνουν πρόοδο βάσει του προγραμματισμού** και δεν εντοπίστηκαν καθυστερήσεις πέραν της νόμιμης προθεσμίας ούτε κίνδυνοι που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε καθυστέρηση της εγκατάστασης. Οι καθυστερήσεις που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη επηρεάζουν την πρόοδο του συνόλου των διευρωπαϊκών συστημάτων, όπως το *ΣΕΕ2*, ο *ΚΤΕ*, το *ΝΜΣΔ* και το *ΑΣΕ*, τα οποία, με τη σειρά τους, έχουν συνολικά αντίκτυπο στις δραστηριότητες που εμπίπτουν στο πεδίο δράσης της Επιτροπής. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη διάθεση περισσότερων επενδυτικών πόρων σε δραστηριότητες δοκιμών συμμόρφωσης, δραστηριότητες συντονισμού και υποστηρικτικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των διευρωπαϊκών έργων. Επιπλέον, έχει επίσης ως αποτέλεσμα την παροχή περαιτέρω συνδρομής σε εναλλακτικά εθνικά προγράμματα ανάπτυξης και εγκατάστασης και προγράμματα παρακολούθησης, καθώς και την ανάγκη διατήρησης των κεντρικών συνιστωσών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια των μεταβατικών περιόδων.

Τα περισσότερα **κράτη μέλη σημειώνουν σταδιακή πρόοδο** όσον αφορά τις εξελίξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, παρότι ορισμένα από αυτά σημειώνουν πρόοδο με βραδύτερο ρυθμό από ό,τι προγραμματιζόταν αρχικά. Ως εκ τούτου, σε ορισμένα εθνικά και διευρωπαϊκά έργα **αναφέρθηκαν καθυστερήσεις πέραν των νόμιμων προθεσμιών ή των προθεσμιών παρέκκλισης**.

Τα κράτη μέλη παρουσίασαν διάφορους λόγους ως αιτιολόγηση των καθυστερήσεων, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι επαναλαμβανόμενοι, με αποτέλεσμα καθυστερήσεις στην ανάπτυξη των συστημάτων τους. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η έλλειψη οικονομικών και ανθρώπινων πόρων, οι αντικρουόμενες προτεραιότητες και ο αντίκτυπος που είχε στα τελωνεία η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Επιπλέον, τα κράτη μέλη αναφέρθηκαν επίσης στην έλλειψη ικανότητας των εθνικών υποδομών ΤΠ να ανταποκριθούν στις τεχνικές ανάγκες των έργων, σε ζητήματα ικανότητας των αναδόχων και στις εξαρτήσεις από άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, στη μετάβαση και στις δοκιμές με τους οικονομικούς φορείς, στις καθυστερούμενες ή ανεπιτυχείς προσκλήσεις υποβολής προσφορών για την εξωτερική ανάθεση έργων, στις επαχθείς διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων, σε ζητήματα διακυβέρνησης, καθώς και στις πολύπλοκες ενσωματώσεις συστημάτων των έργων του ΕΤΚ.

Παρότι η Επιτροπή παρέδωσε εγκαίρως τις λειτουργικές και τεχνικές προδιαγραφές για τα διευρωπαϊκά συστήματα στο πλαίσιο του ΠΕ του ΕΤΚ, εξακολουθούν να υπάρχουν κάποια κράτη μέλη στα οποία δεν έχουν ακόμη κατακυρωθεί οι διαγωνισμοί ή στα οποία εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στις εθνικές διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, γεγονός που επηρεάζει την έγκαιρη παράδοση των συστημάτων.

Πραγματοποιήθηκαν διμερείς συσκέψεις μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής προκειμένου να συζητηθούν και να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα και να τονιστεί η σημασία της προτεραιοποίησης των έργων του ΕΤΚ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή παρείχε επίσης συμβουλές σχετικά με πιθανές επακόλουθες δράσεις και μέτρα. **Είκοσι δύο κράτη μέλη υπέβαλαν στην Επιτροπή επίσημα αιτήματα χορήγησης παρεκκλίσεων** σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του ΕΤΚ όσον αφορά τις καθυστερήσεις των **οικείων εθνικών έργων** πέραν των νόμιμων προθεσμιών. Η Επιτροπή εξέτασε τα αιτήματα και τις αιτιολογήσεις που παρέχονται σε αυτά υπό το πρίσμα των ειδικών περιστάσεων και **εξέδωσε εκτελεστικές αποφάσεις για τη χορήγηση παρεκκλίσεων** στα αιτούντα κράτη μέλη. Με τις παρεκκλίσεις για τη *γνωστοποίηση άφιξης*, τη *γνωστοποίηση προσκόμισης*, την *προσωρινή εναπόθεση*, το *εθνικό σύστημα εισαγωγών* και τα *ειδικά καθεστώτα — Συνιστώσα 2* παρατάθηκε η προθεσμία έως

τις 31 Δεκεμβρίου 2023[13], ενώ με την παρέκκλιση για το *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* παρατάθηκε η προθεσμία έως τις 30 Ιουνίου 2023.

Στη συνέχεια παρέχεται επισκόπηση των παρεκκλίσεων που χορηγήθηκαν στα κράτη μέλη:

- Για την υλοποίηση της ***γνωστοποίησης άφιξης***, χορηγήθηκε παρέκκλιση στα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BE, BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, GR, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI και SK. Ταυτόχρονα, οι BG, CY, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, LT, LU, NL, SE και SI ανέφεραν ότι θα κάνουν χρήση της *ΓΑ* που ενσωματώθηκε στο *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* (εγκατάσταση την 1η Μαρτίου 2023 ή την 30ή Ιουνίου 2023 για τα κράτη μέλη στα οποία χορηγήθηκε παρέκκλιση). Οι DE και IE επισήμαναν τη *γνωστοποίηση άφιξης* ως «άνευ αντικειμένου».

- Για την υλοποίηση της ***γνωστοποίησης προσκόμισης***, χορηγήθηκε παρέκκλιση στα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, GR, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI και SK.

- Για την υλοποίηση της ***προσωρινής εναπόθεσης***, χορηγήθηκε παρέκκλιση στα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, GR, HU, HR, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI και SK. Επιπλέον, η GR δήλωσε ότι χρειάζεται παράταση της παρέκκλισης.

- Για την υλοποίηση της **αναβάθμισης των *εθνικών συστημάτων εισαγωγών***, χορηγήθηκε παρέκκλιση στα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BG, CY, CZ, DK, ES, FR, GR, HU, LT, LU, MT, NL, PT, RO και SE. Οι καθυστερήσεις αυτές θα επηρεάσουν το διευρωπαϊκό έργο *ΚΤΕ* και τα *ειδικά καθεστώτα — Συνιστώσα 2*, τα οποία ακολουθούν το ίδιο χρονοδιάγραμμα με την αναβάθμιση των *εθνικών συστημάτων εισαγωγών*. Επιπλέον, οι GR και SK δήλωσαν ότι χρειάζονται παράταση της παρέκκλισης.

- Για την υλοποίηση των ***ειδικών καθεστώτων — Συνιστώσα 2***, χορηγήθηκε παρέκκλιση στα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BG, CY, CZ, DK, ES, FR, GR, HU, LT, LU, MT, NL, PT, RO και SE.

- Για την υλοποίηση του ***ΣΕΕ2 — Έκδοση 2***, χορηγήθηκε παρέκκλιση στα ακόλουθα κράτη μέλη: AT, BE, DK, EE, FR, GR, HR, LU, NL, PL, RO και SE. Οι GR και RO υπέβαλαν επίσημο αίτημα για νέα παρέκκλιση. Επιπλέον, οι GR και RO δήλωσαν ότι χρειάζονται παράταση της παρέκκλισης. Έως το τέλος του 2023 η RO θα εξακολουθήσει να αντιμετωπίζει προβλήματα με την εγκατάσταση της έκδοσης αυτής.

Με βάση τις πληροφορίες που ελήφθησαν από τα κράτη μέλη, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι τηρήθηκε το 71 % του συνόλου των παραταθεισών προθεσμιών του 2023 που χορηγήθηκαν βάσει παρεκκλίσεων. Το υπόλοιπο 29 % εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προβλήματα όσον αφορά την εγκατάσταση.

Όπως αποτυπώνεται στο συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, **αρκετά κράτη μέλη ενημέρωσαν την Επιτροπή σχετικά με καθυστερήσεις στα διευρωπαϊκά έργα:**

- Για την υλοποίηση των ***ειδικών καθεστώτων — Συνιστώσα 1***, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ: FI, FR, GR, HU, LU, MT, PT, SE και SK. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.3 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

- Για την υλοποίηση του ***ΣΕΕ2 — Έκδοση 3***, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν ημερομηνίες εγκατάστασης μεταγενέστερες της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[14]:

[13] Για τρόπους μεταφοράς πλην των αεροπορικών μεταφορών, οι παρεκκλίσεις για τη γνωστοποίηση άφιξης, τη γνωστοποίηση προσκόμισης και την προσωρινή εναπόθεση διαρκούν έως τις 29/2/2024.

[14]Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, προβλέπεται η εγκατάσταση του πλήρους *ΣΕΕ2 — Έκδοση 3* από όλα τα κράτη μέλη για τις 3/6/2024. Η ανάπτυξη του συστήματος του *ΣΕΕ2 — Έκδοση 3* προγραμματίζεται να υλοποιηθεί σε τρία βήματα: το βήμα 1 αφορά τους θαλάσσιους μεταφορείς και τους μεταφορείς εσωτερικών πλωτών οδών (με χρονικό περιθώριο εγκατάστασης που αρχίζει στις 3/6/2024 και λήγει στις 4/12/2024)· το βήμα 2 αφορά τους διαμεταφορείς στις θαλάσσιες

FI, FR, HR, IE, MT, PT και SK. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 4.2 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

- Για την υλοποίηση του ***ΚΤΕ – Φάση 1***, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[15]: BE, CZ, DE, DK, ES, FI, HR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PT, SI και SK. Για τον ***ΚΤΕ – Φάση 2***, οι BE, DE, EE, ES, FI, GR και NL ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε τα τμήματα 3.6 και 4,4 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.
- Για την υλοποίηση του ***ΝΜΣΔ — Φάση 5***, οι AT, ES, FI, GR, HU, IE, LT, LV, MT, NL, PT, SE και SK ανέφεραν καθυστερήσεις σε σύγκριση με την καταληκτική ημερομηνία θέσης σε λειτουργία που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[16]. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.7 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.
- Για την υλοποίηση του ***ΑΣΕ — Συνιστώσα 1***, οι AT, BE, FI, FR, GR, HU, LU, MT, PT, SE και SK ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[17]. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 3.8 του εγγράφου εργασίας που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.
- Για την υλοποίηση της ***ΔΕ — Συνιστώσα 2***, τα ακόλουθα κράτη μέλη ανέφεραν προγραμματισμένη ημερομηνία θέσης σε λειτουργία η οποία είναι μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας που ορίζεται στο ΠΕ του ΕΤΚ[18]: BE, DE, DK, GR και HR. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε το τμήμα 4.1 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

Επί του παρόντος, η Επιτροπή αναλύει και παρακολουθεί πολύ στενά την κατάσταση όσον αφορά τα ανωτέρω έργα και λαμβάνει μέτρα για την αύξηση της στήριξης που παρέχει (βλ. τμήμα 4.4 κατωτέρω).

Συμπερασματικά, τα περισσότερα κράτη μέλη στοχεύουν στην εγκατάσταση των **εθνικών έργων** εντός των νέων προθεσμιών που προβλέπονται στις παρεκκλίσεις. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν και πάλι καθυστερήσεις πέραν των προθεσμιών των παρεκκλίσεων. Οι καθυστερήσεις αυτές ενδέχεται επιπλέον να επηρεάσουν αρνητικά την παράδοση των εθνικών συνιστωσών των διευρωπαϊκών συστημάτων με ημερομηνία υλοποίησης εντός του 2023, καθώς συγκεντρώνονται πρόσθετες προσπάθειες σε μικρότερο χρονικό διάστημα. Όσον αφορά την παράδοση των **εθνικών συνιστωσών των διευρωπαϊκών συστημάτων**, ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν καθυστερήσεις σε συγκεκριμένα έργα.

## 4.4 Μέτρα μετριασμού

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στην ανάπτυξη των διευρωπαϊκών συστημάτων, αρκετά δε κράτη μέλη προσπάθησαν να εγκαταστήσουν τα συστήματά τους έως το τέλος

μεταφορές και τις μεταφορές εσωτερικής ναυσιπλοΐας (με χρονικό περιθώριο εγκατάστασης που αρχίζει στις 4/12/2024 και λήγει την 1/4/2025)· και το βήμα 3 αφορά τους οδικούς και σιδηροδρομικούς μεταφορείς (με χρονικό περιθώριο εγκατάστασης που αρχίζει την 1/4/2025 και λήγει την 1/9/2025).

[15]Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023 το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης προβλέπεται να λήξει την 1/7/2024.

[16] Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης των βασικών λειτουργιών του συστήματος προβλέπεται να λήξει την 1/12/2023 και των λοιπών λειτουργιών στις 2/12/2024. Έως τις 2/12/2024, όλα τα κράτη μέλη και οι συναλλασσόμενοι θα πρέπει να κάνουν χρήση του συστήματος *ΝΜΣΔ — Φάση 5*. Η λήξη της μετάβασης προβλέπεται στις 21/1/2025.

[17]Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, το χρονικό περιθώριο εγκατάστασης των βασικών λειτουργιών του συστήματος προβλέπεται να λήξει την 1/12/2023, το χρονικό περιθώριο ανάπτυξης εναρμονισμένης διεπαφής με το με το σύστημα διακίνησης και ελέγχου προϊόντων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης (EMCS) στις 13/2/2024 και των λοιπών λειτουργιών στις 2/12/2024. Έως τις 2/12/2024, όλα τα κράτη μέλη και οι συναλλασσόμενοι θα πρέπει να κάνουν χρήση του συστήματος AES. Η λήξη της μετάβασης προβλέπεται στις 11/2/2025.

[18]Στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ για το 2023, η ημερομηνία εγκατάστασης της *ΔΕ — Συνιστώσα 1* προβλέπεται στις 11/3/2024 και, για τη *ΔΕ — Συνιστώσα 2*, η έναρξη του χρονικού περιθωρίου εγκατάστασης θα καθοριστεί από τα κράτη μέλη, με νωρίτερη δυνατή ημερομηνία εγκατάστασης στις 11/3/2024.

του 2023 σύμφωνα με τις αρχικές προθεσμίες και παρεκκλίσεις που προβλέπονταν. Ωστόσο, ορισμένα αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις, αναβάλλοντας τα οικεία σχέδια εγκατάστασης προς τη λήξη του χρονικού περιθωρίου εγκατάστασης ή πέραν αυτού. Η Επιτροπή έχει ζητήσει την αυστηρή τήρηση των οικείων εθνικών σχεδίων έργων για έγκαιρη εγκατάσταση.

Τα **κράτη μέλη** περιέγραψαν τα διάφορα μέτρα μετριασμού που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση (πιθανών) καθυστερήσεων και στη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νόμιμες προθεσμίες. Στα εν λόγω μέτρα συγκαταλέγονται η διάθεση πρόσθετων πόρων, η υιοθέτηση ευέλικτων μεθοδολογιών, η κατάτμηση των έργων σε στάδια και η αναδιοργάνωση των σχέσεων με τους προμηθευτές με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας και την ενίσχυση της συνεργασίας. Άλλα κράτη μέλη προγραμματίζουν να ενισχύσουν τις οργανωτικές δομές, να εξορθολογίσουν τις διαδικασίες και να βελτιώσουν τον προγραμματισμό για καλύτερη διαχείριση έργων και λήψη αποφάσεων. Τα μέτρα αυτά αφορούσαν τόσο εθνικά όσον και διευρωπαϊκά έργα.

Λόγω των καθυστερήσεων από την πλευρά των κρατών μελών, **η Επιτροπή αύξησε τη στήριξή της προς τα κράτη μέλη μέσω διαφόρων δράσεων.**

*Πρώτον,* η Επιτροπή **ενίσχυσε την εποπτεία και την παρακολούθηση του προγράμματος ΤΠ του ΕΤΚ,** αυξάνοντας τη συχνότητα των εκθέσεων προόδου και διοργανώνοντας διμερείς συσκέψεις σε επίπεδο διευθυντών με κάθε κράτος μέλος. Η υλοποίηση του ΠΕ του ΕΤΚ εξετάστηκε συστηματικά σε αποστολές που πραγματοποίησε ο γενικός διευθυντής και σε συνεδριάσεις ολομέλειας με τους γενικούς διευθυντές των κρατών μελών [στο πλαίσιο της ομάδας τελωνειακής πολιτικής (στο εξής: CPG)]. Τα κράτη μέλη παροτρύνθηκαν να λάβουν μέτρα μετριασμού και να υποβάλουν αιτήσεις χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης έως τις 31 Οκτωβρίου 2023 για τη στήριξη της ανάπτυξης τελωνειακών συστημάτων ΤΠ.

Η Επιτροπή συνέχισε να χρησιμοποιεί τον πίνακα ελέγχου του πολυετούς στρατηγικού σχεδίου για τα τελωνεία (στο εξής: MASP-C) με βάση την αναθεώρηση του MASP-C του 2019 και το ΠΕ του ΕΤΚ για το 2019, με σκοπό να παρακολουθεί την πρόοδο και τα κύρια ορόσημα και να εντοπίζει καθυστερήσεις σε πρώιμο στάδιο. Ο πίνακας ελέγχου υποβάλλεται σε τριμηνιαία βάση στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ECCG και στους οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο της TCG. Επίσης, το ΠΕ του ΕΤΚ και το MASP-C αναθεωρούνται ταυτόχρονα σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους.

Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ και του MASP-C για το 2019, η Επιτροπή θέτει συγκεκριμένα ενδιάμεσα ορόσημα για τη διασφάλιση της ομαλής εγκατάστασης των αποκεντρωμένων διευρωπαϊκών συστημάτων και την αποφυγή πρόσθετου κόστους.

*Δεύτερον*, η Επιτροπή **ενίσχυσε τη συνδρομή της προς τα κράτη μέλη για τα διευρωπαϊκά συστήματα** υιοθετώντας μια ευέλικτη και επαναληπτική προσέγγιση για την ανάπτυξη και την εγκατάσταση των ηλεκτρονικών συστημάτων του ΕΤΚ. Η μέθοδος αυτή, η οποία περιλαμβάνει τη δημιουργία πρωτοτύπων, την ταχεία επίλυση προβλημάτων και την ισορροπημένη κατανομή του φόρτου εργασίας τόσο για την Επιτροπή όσο και για τα κράτη μέλη, ενισχύει την ποιότητα των συστημάτων και διευκολύνει την απτή πρόοδο. Η προσέγγιση αυτή εφαρμόστηκε επιτυχώς στα έργα *ΑΣΕ, ΝΜΣΔ — Φάση 5* και *ΣΕΕ2* και έγινε δεκτή με ικανοποίηση από τα κράτη μέλη και τους συναλλασσομένους.

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει θεσπίσει μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών από την αρχή των έργων με σκοπό την ενίσχυση των προπαρασκευαστικών δραστηριοτήτων, την πρόληψη των δυσκολιών κατά τη λήψη αποφάσεων και τη διασφάλιση της διαφάνειας μέσω τακτικών επικαιροποιήσεων των έργων.

Η Επιτροπή συνέχισε επίσης να συντονίζει και να παρακολουθεί τα προγράμματα κάθε διευρωπαϊκού συστήματος που απαιτούν σημαντικές εργασίες από την πλευρά των κρατών μελών.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τα μέτρα αυτά παρατέθηκαν στην προηγούμενη έκθεση του 2022.

- **Για το διευρωπαϊκό σύστημα ΣΕΕ2**, η Επιτροπή παρείχε στήριξη στα κράτη μέλη και στους οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων ανάπτυξής τους για το *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* και *ΣΕΕ2 — Έκδοση 3* με διάφορα μέσα. Η στήριξη αυτή περιλάμβανε τη διοργάνωση ειδικών διαδικτυακών σεμιναρίων, την παροχή βοήθειας μέσω συχνών ερωτήσεων

και τον συντονισμό των συνεδριάσεων ολομέλειας. Παρασχέθηκε πρόσθετη καθοδήγηση για την πρόληψη διαταραχών στα εξωτερικά σύνορα λόγω καθυστερήσεων του *ΣΕΕ2 — Έκδοση 2* (τμήμα 4.3). Η στενή παρακολούθηση εξασφάλισε την ευθυγράμμιση των σχεδίων έργων με τα ορόσημα παράδοσης ΤΠ της Επιτροπής. Τέλος, προσφέρθηκαν επικοινωνιακές εκστρατείες, διαδικτυακά σεμινάρια κατάρτισης και ειδικά προσαρμοσμένα ενημερωτικά δελτία, καθώς και τεκμηρίωση η οποία είναι προσβάσιμη στη δημόσια βιβλιοθήκη του CIRCABC.

- **Για τα διευρωπαϊκά συστήματα *ΝΜΣΔ — Φάση 5* και *ΑΣΕ***, η Επιτροπή συνέχισε να στηρίζει τα κράτη μέλη με το «πρόγραμμα συντονισμού εθνικών διοικήσεων» κατά την ανάπτυξη και την εγκατάσταση των εθνικών συνιστωσών τους. Το 2023 το πρόγραμμα συντονισμού επεκτάθηκε ώστε να επιβλέπει τη θέση σε λειτουργία του σκέλους των συναλλασσομένων, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη:
  Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν ειδικό κέντρο εξυπηρέτησης, εικονικές συσκέψεις για τον μετριασμό των καθυστερήσεων ανάπτυξης από πλευράς κρατών μελών, διάδοση επικαιροποιημένων πληροφοριών στους οικονομικούς φορείς και τακτική υποβολή εκθέσεων στην ECCG και τη CPG. Από το πρώτο τρίμηνο του 2021, η Επιτροπή εξέδωσε τριμηνιαίες ενοποιημένες εκθέσεις προόδου σχετικά με τη μετάβαση στα νέα συστήματα, παρέχοντας ΒΔΕ για τον έγκαιρο εντοπισμό προειδοποιήσεων.
- **Για το διευρωπαϊκό σύστημα ΚΤΕ**, η Επιτροπή συγκρότησε ειδική ομάδα για την εξέταση των ερωτημάτων των κρατών μελών και τον συντονισμό των δοκιμών συμμόρφωσης.

*Τρίτον,* η Επιτροπή ζήτησε τη συμβολή των κρατών μελών αναφορικά με τους περιορισμούς που αντιμετωπίζουν και τη στήριξη που χρειάζονται για τον μετριασμό των κινδύνων. Τα κράτη μέλη δήλωσαν μέσω **έρευνας** ότι οι διμερείς συσκέψεις σε επίπεδο διευθυντών και ο τεχνικός διάλογος με τη ΓΔ TAXUD ήταν ιδιαίτερα επωφελείς. Αξιολόγησαν ως χρήσιμα τα τεχνικά διαδικτυακά σεμινάρια και τις δραστηριότητες ανταλλαγής πληροφοριών που παρείχε η Επιτροπή. Ορισμένα πρότειναν πρόσθετες επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές, συνδρομή προς τους οικονομικούς φορείς και ολοκληρωμένη κατάρτιση πέραν των υφιστάμενων ικανοτήτων.

*Τέταρτον*, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και τις διμερείς συζητήσεις με τα κράτη μέλη προέκυψε ότι η έλλειψη κατάλληλης χρηματοδότησης αποτελεί συχνά την αιτία καθυστερήσεων. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θέσπισε ειδική **εμβληματική πρωτοβουλία TSI 2024** στο πλαίσιο του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης (TSI) για την ψηφιοποίηση των τελωνείων και της φορολογίας, με έμφαση στην υλοποίηση των συστημάτων ΤΠ του ΕΤΚ. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα έξι κράτη μέλη να υποβάλουν προτάσεις για στήριξη των τελωνειακών συστημάτων ΤΠ. Οι αξιολογήσεις των προτάσεων βρίσκονται σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθούν στις αρχές του 2024 με σκοπό την παροχή στήριξης το δεύτερο τρίμηνο του 2024.

*Πέμπτον*, για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών που έχουν τα κράτη μέλη στην καθημερινή διαχείριση των τελωνειακών έργων ΤΠ του ΕΤΚ, η Επιτροπή έχει συνάψει **σύμβαση με εταιρεία συμβούλων** για την παροχή άμεσης στήριξης ανάλογα με τις ανάγκες και τα προβλήματα με σκοπό την αντιμετώπιση των καθυστερήσεων. Το πρώτο πιλοτικό έργο, το οποίο καλύπτει 3 κράτη μέλη (FR, MT, GR) ξεκίνησε το τέταρτο τρίμηνο του 2023 με διάρκεια έως το δεύτερο τρίμηνο του 2024. Ανάλογα με το αποτέλεσμα, ενδέχεται να δρομολογηθούν περαιτέρω δραστηριότητες εντός του 2024.

*Τέλος*, η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης μια διαδικασία για τη συλλογή διδαγμάτων και βέλτιστων πρακτικών για την ανάπτυξη των έργων ΤΠ. Το 2023 πραγματοποιήθηκε έρευνα και τα αποτελέσματα προστέθηκαν στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε σελίδα 6 του εγγράφου εργασίας που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

Καθώς πλησιάζουμε προς το τέλος του 2025, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την τήρηση των προθεσμιών που ορίζονται στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ. Απομένουν μόλις δύο έτη για την πλήρη υλοποίηση των ΤΠ του ΕΤΚ. **Απαιτούνται εξαιρετικές προσπάθειες και άμεση δράση** για την αποφυγή καθυστερήσεων και τη διασφάλιση της αδιάλειπτης συνέχειας των δραστηριοτήτων των διευρωπαϊκών συστημάτων.

Παρότι η Επιτροπή παρέχει στήριξη με πολλούς τρόπους, όπως καταδεικνύεται ανωτέρω, όπως με την προσαρμογή των ημερομηνιών στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ και την πρόβλεψη εφικτών προθεσμιών, τα κράτη μέλη φέρουν την ευθύνη για την ανάπτυξη και την εγκατάσταση εθνικών συνιστωσών και συστημάτων. Η κατανομή των ρόλων έχει καθοριστεί και συμφωνηθεί εξαρχής με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και θα πρέπει να τηρείται καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των έργων.

### 4.5 Τρέχουσα κατάσταση των χωρών της διεύρυνσης

Τέλος, κατά τη μετάβαση προς τα αναβαθμισμένα ηλεκτρονικά συστήματα που προβλέπονται από τον ΕΤΚ και λαμβανομένων επίσης υπόψη των νέων προσεγγίσεων ΤΠ που θεσπίστηκαν με την πρόταση μεταρρύθμισης, θα πρέπει να συμπεριληφθεί στην εικόνα η μελλοντική διεύρυνση της ΕΕ.

Προς το παρόν, η Επιτροπή δεν παρακολουθεί συστηματικά την πρόοδο των υποψήφιων χωρών προς τα πλήρη ηλεκτρονικά συστήματα και δεν τους επιβάλλεται υποχρέωση υποβολής εκθέσεων βάσει του άρθρου 278α του ΕΤΚ. Ωστόσο, η ανάπτυξη των οικείων συστημάτων ΤΠ που στηρίζουν την ευθυγράμμισή τους με την τελωνειακή νομοθεσία της ΕΕ αποτελεί βασικό στοιχείο των τακτικών αξιολογήσεων που διενεργεί η ΕΕ για τη μέτρηση της προόδου των υποψήφιων χωρών στην πορεία προς τη διεύρυνση και στο πλαίσιο των συμφωνιών σύνδεσης με την ΕΕ.

Υπάρχουν δύο συστήματα ΤΠ τα οποία ορισμένες από τις χώρες αυτές εφαρμόζουν ήδη και άλλες ετοιμάζονται να το πράξουν:

(1) το ΝΜΣΔ ως υποστηρικτικό σύστημα ΤΠ για την εφαρμογή των διατάξεων της σύμβασης περί κοινού καθεστώτος διαμετακόμισης,
(2) σχετικά συστήματα ΤΠ για την αμοιβαία αναγνώριση με το πρόγραμμα ΕΟΦ της ΕΕ.

Η κατάσταση όσον αφορά την ετοιμότητα των υποψήφιων χωρών σε σχέση με τα δύο αυτά συστήματα ΤΠ ποικίλλει: η Βόρεια Μακεδονία, η Ουκρανία, η Σερβία και η Τουρκία είναι ήδη συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης περί κοινού καθεστώτος διαμετακόμισης και, ως εκ τούτου, χρησιμοποιούν πλήρως το ΝΜΣΔ σε διάφορα στάδια. Μόνο η Μολδαβία έχει αναπτύξει αμοιβαία αναγνώριση ΕΟΦ με την ΕΕ, ενώ η Ουκρανία, η Γεωργία και η Τουρκία προετοιμάζονται να το πράξουν και, ως εκ τούτου, αναπτύσσουν επί του παρόντος τα οικεία εθνικά συστήματα ΤΠ για τον σκοπό αυτόν.

Οι υποψήφιες χώρες θα πρέπει να συνδεθούν σταδιακά ή να θέσουν σε εφαρμογή τα συστήματα του ΕΤΚ στην πορεία προς την ένταξη στο τελωνειακό έδαφος της ΕΕ και, ανάλογα με την προγραμματισμένη ημερομηνία προσχώρησης, ενδέχεται επίσης να πρέπει να εκπληρώσουν τις λειτουργίες του μελλοντικού τελωνειακού κόμβου δεδομένων που προτείνεται στη δέσμη μέτρων για τη μεταρρύθμιση του τελωνειακού συστήματος της 17ης Μαΐου 2023 και να συμμετάσχουν σε αυτό το ολοκληρωμένο έργο.

Στο μέλλον, στο πλαίσιο των προπαρασκευαστικών εργασιών των υποψήφιων χωρών προς τη διεύρυνση, θα πρέπει να υποβάλλονται τακτικά εκθέσεις από αυτές, να πραγματοποιούνται δοκιμές συμμόρφωσης για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των εθνικών τους συστημάτων και των συστημάτων των κρατών μελών και της Επιτροπής ή του κόμβου δεδομένων, καθώς και αξιολόγηση των επιδόσεών τους από την ΕΕ.

## 5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η υλοποίηση των ΤΠ του ΕΤΚ αποτελεί κοινό έργο αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι απόλυτα προσηλωμένα σε αυτήν από την αρχή, δηλαδή από το 2014, όταν εγκρίθηκε το πρώτο ΠΕ του ΕΤΚ.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης της παρούσας έκθεσης, η Επιτροπή αξιολόγησε προσεκτικά τα δεδομένα που υπέβαλαν τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά το πρώτο εξάμηνο του 2023. Από αυτά προέκυψε μια ανάμεικτη εικόνα της προόδου όσον αφορά την υλοποίηση των συστημάτων ΤΠ του ΕΤΚ: παρότι η Επιτροπή έχει σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο όσον αφορά όλες τις δραστηριότητές της, από την πλευρά των κρατών μελών η συνολική πρόοδος δεν είναι τόσο θετική και η διαφορά μεταξύ των κρατών μελών κατέστη πιο εμφανής απ' ό,τι το 2022.

Η πρόοδος των κρατών μελών και οι επιπτώσεις των καθυστερήσεων

Υπήρξαν σαφείς δευτερογενείς επιπτώσεις λόγω των καθυστερήσεων στα εθνικά συστήματα όσον αφορά την παράδοση των εθνικών συνιστωσών για τα διευρωπαϊκά συστήματα, με άμεσο αντίκτυπο σε άλλα κράτη μέλη και οικονομικούς φορείς. Ορισμένες από τις καθυστερήσεις αυτές θέτουν σε κίνδυνο τις προθεσμίες που ορίζονται στη νομοθεσία για τον ΕΤΚ και, ως εκ τούτου, οδηγούν δυνητικά σε: α) υποθέσεις παράβασης και β) υποβέλτιστη παράδοση της πλήρους αυτοματοποίησης και της διευκόλυνσης των τελωνειακών καθεστώτων και, ως εκ τούτου, των εκτιμώμενων οφελών για τον ιδιωτικό τομέα και για τα άλλα επηρεαζόμενα κράτη μέλη, τα οποία έχουν πραγματοποιήσει τεράστιες επενδύσεις προκειμένου να τηρήσουν τις προθεσμίες.

Για τον σκοπό αυτό, τα εν λόγω ζητήματα εξετάστηκαν στο πλαίσιο της αναθεώρησης του ΠΕ του ΕΤΚ και συμφωνήθηκε μια νέα προσέγγιση στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ, η οποία δίνει προτεραιότητα στις βασικές διαδικασίες και παρέχει περισσότερο χρόνο για την ολοκλήρωση της πλήρους υλοποίησης των έργων και της πολύπλοκης μετάβασης με όλους τους οικονομικούς φορείς, οι οποίοι είχαν επίσης επισημάνει στο πλαίσιο της TCG τις καθυστερήσεις που ανέκυψαν από την πλευρά τους.

Μολονότι η πλειονότητα των δραστηριοτήτων έργων της Επιτροπής δεν εξαρτάται από την πρόοδο σε εθνικό επίπεδο, ορισμένα είδη δραστηριοτήτων απαιτούν στενή συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, όπως οι δοκιμές συμμόρφωσης μιας εθνικής συνιστώσας διευρωπαϊκού συστήματος. Λόγω αυτού του παράπλευρου αντικτύπου, μπορεί να παρατηρηθεί ότι οι καθυστερήσεις στην εφαρμογή των εθνικών συνιστωσών από συγκεκριμένα κράτη μέλη έχουν αντίκτυπο στα συνολικά επιτεύγματα όσον αφορά την υλοποίηση των διευρωπαϊκών έργων και στην υλοποίηση του ΕΤΚ συνολικά.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4 του ΕΤΚ, μπορούν να χορηγηθούν παρεκκλίσεις προς ορισμένα κράτη μέλη μόνον εάν δεν θίγουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ του κράτους μέλους στο οποίο απευθύνονται και των λοιπών κρατών μελών ούτε και την ανταλλαγή και διατήρηση πληροφοριών σε άλλα κράτη μέλη για την εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας. Η εκπρόθεσμη εγκατάσταση ορισμένων απαιτούμενων συστημάτων από την πλευρά ορισμένων κρατών μελών έχει αρνητικό αντίκτυπο στους ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τους φορείς εκμετάλλευσης σε ολόκληρη την Ένωση, δεδομένου ότι σκοπός αυτών των συστημάτων είναι να προσφέρουν τις ίδιες διευκολύνσεις στους οικονομικούς φορείς σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, λόγω της φύσης των διαφόρων συστημάτων, οι αλλαγές που απαιτούνται για την ευθυγράμμιση με τις απαιτήσεις του ΕΤΚ έχουν επίσης επιπτώσεις σε άλλα συναφή ή εξαρτώμενα συστήματα ΤΠ, ορισμένες δε έχουν σημασία για την προστασία των εσόδων και την καταπολέμηση του αθέμιτου και παράνομου εμπορίου.

Η Επιτροπή αξιολόγησε τα αιτήματα χορήγησης παρεκκλίσεων των κρατών μελών και εκτίμησε τις καθυστερήσεις στα διευρωπαϊκά συστήματα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα 5 αποφάσεις χορήγησης παρεκκλίσεων και την αναθεώρηση του ΠΕ του ΕΤΚ κατά τη διάρκεια του 2023. Παράλληλα, η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης την αναθεώρηση του MASP-C. Η έγκριση του νέου MASP-C 2023 από τους γενικούς διευθυντές της ομάδας τελωνειακής πολιτικής και η έγκριση του νέου ΠΕ του ΕΤΚ από την Επιτροπή στις 15 Δεκεμβρίου 2023 προβλέπουν αναθεωρημένο νομικό και επιχειρησιακό πλαίσιο και νέα βάση αναφοράς για τη μέτρηση της προόδου των υπό εξέλιξη έργων.

Το νέο ΠΕ του ΕΤΚ είναι το μέσο για την καθοδήγηση των κρατών μελών προς την κοινή και εφικτή υλοποίηση των έργων που εκκρεμούν, παρέχοντας μεγαλύτερη ευελιξία όσον αφορά την τήρηση των τελικών προθεσμιών, διατηρώντας ωστόσο την αναγκαία πίεση για την πλήρη εφαρμογή του ΠΕ του ΕΤΚ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025. Όπως παρουσιάζεται κατωτέρω στα πράσινα πλαίσια, η πρόοδος όσον αφορά την υλοποίηση συνεχίζεται προς το 2025.

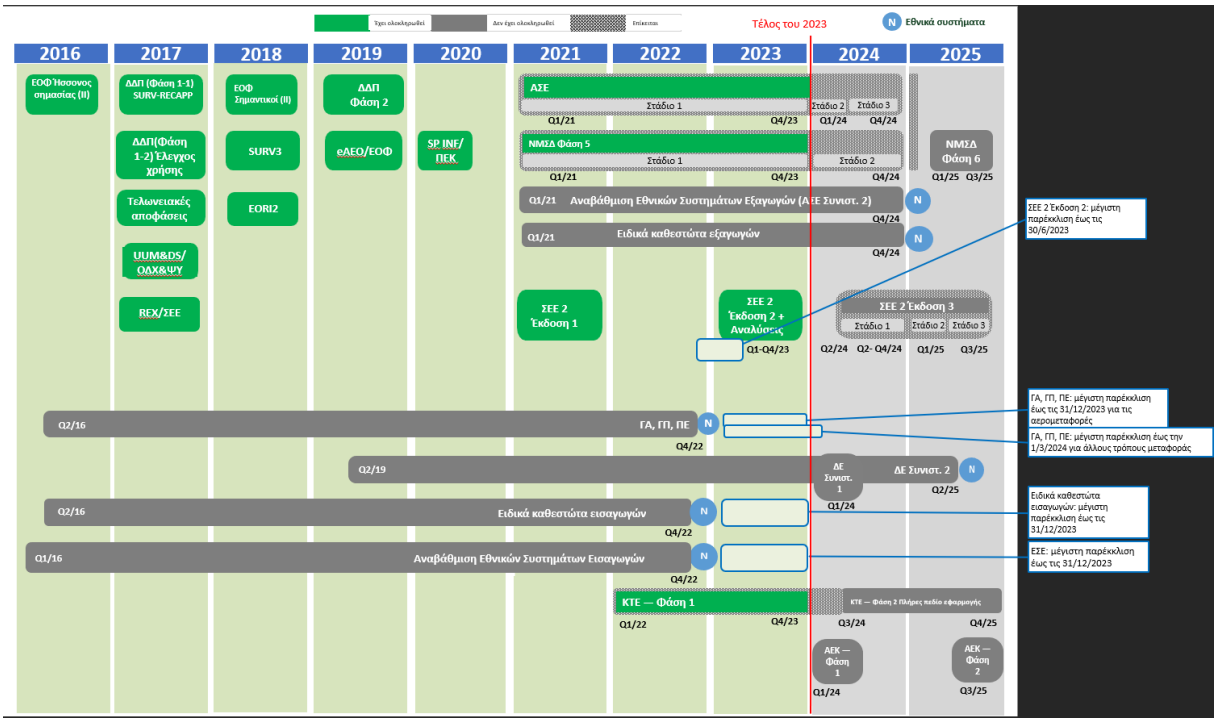


*Διάγραμμα 4 — Επισκόπηση προγραμματισμού*

Συνοψίζοντας την πρόοδο των κρατών μελών, παρατηρείται ότι **περίπου το 71 % των κρατών μελών στα οποία χορηγήθηκε παρέκκλιση** για τα εθνικά συστήματα εισόδου/εισαγωγών και την έκδοση 2 του ΣΕΕ2 αναμένεται να τηρήσουν την προθεσμία της 31ης Δεκεμβρίου 2023. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι εκκρεμείς εγκαταστάσεις αφορούν κυρίως την προσωρινή εναπόθεση και την αναβάθμιση των εθνικών συστημάτων εισαγωγών (ΕΣΕ). Οι καθυστερήσεις αυτές δεν επηρεάζουν μόνο τα διευρωπαϊκά έργα, όπως ο κεντρικός εκτελωνισμός κατά την εισαγωγή, αλλά παρατείνουν τη μεταβατική περίοδο για τους οικονομικούς φορείς, εμποδίζοντας τη διαδικασία και την εναρμόνιση των δεδομένων.

Οι καθυστερήσεις των ΕΣΕ εμποδίζουν επιπλέον την υποβολή δεδομένων στο σύστημα Επιτήρηση 3. Δεδομένου του κρίσιμου ρόλου του στην παρακολούθηση των συναλλαγών και των εμπορικών ροών, έχουν προκληθεί αρνητικές επιπτώσεις σε συγκεκριμένους τομείς, όπως η αγορά γεωργικών προϊόντων. Επιπλέον, η ύπαρξη των ΕΣΕ έχει ουσιαστική σημασία για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του κοινού δασμολογίου της Ένωσης. Αυτό συνεπάγεται στήριξη της εκτίμησης κινδύνου των κρατών μελών όσον αφορά την τελωνειακή νομοθεσία και ομοιομορφία των τελωνειακών ελέγχων, καταπολέμηση της καταστρατήγησης των μέτρων και των κυρώσεων, και προστασία της Ένωσης από το αθέμιτο και παράνομο εμπόριο [συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που σχετίζονται με τον μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα (ΜΣΠΑ)].

Εξετάζοντας τη συνολική εικόνα σε σχέση με το νέο ΠΕ του ΕΤΚ, προσδιορίζονται τρεις κατηγορίες για τη μελλοντική ανάπτυξη:

**Περίπου το 60 % των κρατών μελών ανακοίνωσαν ότι θα είναι σε θέση να εγκαταστήσουν όλα τα συστήματά τους εντός των προθεσμιών των έργων** που έχουν προγραμματιστεί στο νέο ΠΕ του ΕΤΚ για τα επόμενα δύο έτη. Τήρησαν τις δεσμεύσεις τους και, σε περίπτωση περιορισμένης καθυστέρησης για πολύ λίγα μόνο συστήματα, φαίνεται ότι διαθέτουν τα κατάλληλα εργαλεία διαχείρισης για την αποτελεσματική αντιμετώπιση πιθανών προβλημάτων. Η προθεσμία του 2025 βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο κινδύνου.

**Περίπου το 25-30 % των κρατών μελών ανέφεραν ότι η κατάστασή τους επιδεινώθηκε από το 2022**. Φαίνεται ότι οι καθυστερήσεις συσσωρεύθηκαν περαιτέρω. Το αναθεωρημένο ΠΕ του ΕΤΚ τούς παρέχει περισσότερες επιλογές για τη μείωση του βαθμού μη συμμόρφωσης με τις προθεσμίες, ωστόσο,

εάν δεν λάβουν ισχυρά μέτρα μετριασμού, κινδυνεύουν να μην τηρήσουν τις προθεσμίες των έργων για ένα ή περισσότερα συστήματα. Η προθεσμία του 2025 βρίσκεται σε μέτριο επίπεδο κινδύνου.

**Περίπου το 10-15 % των κρατών μελών παρουσιάζουν σοβαρές καθυστερήσεις στα περισσότερα εναπομείναντα συστήματα.** Τα εν λόγω κράτη μέλη δυσκολεύονται να αντιμετωπίσουν τις καθυστερήσεις τους και πιθανότατα δεν θα τηρήσουν ορισμένες προθεσμίες έργων, ανεξάρτητα από τις παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται. Αυτό οφείλεται στις προκλήσεις στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, στην έλλειψη ευέλικτης διαχείρισης έργων, στην έλλειψη σταθερού και αξιόπιστου προγραμματισμού παράδοσης και σε διαρκή διαρθρωτικά προβλήματα των διοικήσεων που πλήττουν σχεδόν όλα τα έργα του ΕΤΚ. Ακόμη και με το νέο ΠΕ του ΕΤΚ, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις για την επίτευξη της πλήρους υλοποίησης των ΤΠ του ΕΤΚ. Η προθεσμία του 2025 είναι σε υψηλό επίπεδο κινδύνου.

Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη πρέπει να εστιάσουν τις προσπάθειές τους και τις επενδύσεις τους στα νόμιμα χρονοδιαγράμματα που ορίζονται στο νέο πρόγραμμα εργασίας του ΕΤΚ. Η στενή παρακολούθηση της Επιτροπής τόσο σε επίπεδο προγράμματος όσο και σε επίπεδο έργων θα συνεχιστεί κατά την επόμενη διετία και θα στηριχθεί με διμερείς συσκέψεις και συνεδριάσεις ολομέλειας με τα κράτη μέλη. Για ορισμένα κράτη μέλη, η πρόσφατα δρομολογηθείσα σύμβαση παροχής συμβουλών για τη στήριξη της υλοποίησης των συστημάτων ΤΠ του ΕΤΚ από τα κράτη μέλη θα μπορούσε να έχει κάποιον αντίκτυπο στη διευκόλυνση της διαδικασίας ή να συμβάλλει εν μέρει στη μείωση των καθυστερήσεων. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να επωφεληθούν από τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης του 2024, τουλάχιστον για τα εγκεκριμένα έργα. Η Επιτροπή σημειώνει πρόοδο με ορισμένα κράτη μέλη και προς τις δύο κατευθύνσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο της συσσώρευσης καθυστερήσεων στην υλοποίηση του ΕΤΚ από τα κράτη μέλη, είναι σημαντικό η Επιτροπή να διερευνήσει επίσης τη δυνητική χρήση άλλων διαθέσιμων μέσων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων για τα κράτη μέλη που υστερούν σημαντικά όσον αφορά τα οικεία χρονοδιαγράμματα εγκατάστασης.